

vis, nec beneficia tunc vacantia providere. num. 574. Et probabilius est, idem dicendum etiam in casu quo timore mortis, aut ob impiorum violentiam a sua Dioecesi abesse cogatur. nu. 574. 575. Probabilius est quod post acceptatam alternativam ad conferendum beneficia vacantia, etiam mensibus Junii, & Decembris sit necessaria Episcopi residentia, licet aliis essent mensis Ordinarii. nu. 577.

76. Probabilius est, non opus esse quod mensis alternativæ sint integri, ad hoc ut Episcopus ea frui possit: Unde si v.g. in principio Februarii sit absens a sua Dioecesi, & intra eundem mensem redeat ad eam, poterit beneficia in eo mense post reditum vacantia providere. num. 579. Probabilius est Episcopum ordinariæ absentem a Dioecesi, & aliquando ad illam se conferentem per breve tempus, etiam cum animo recedendi acceptatæ conferre beneficia, illo brevi residentia tempore, forte vacantia; nam tunc vere, & personaliter residet. num. 583. Probabilius est Episcopum, etiam in loco exempto suæ Dioecesis existentem, posse uti alternativam. num. 585. Etiam quando Episcopus, & Capitulum ex consuetudine, vel concordia, auctoritate Apostolica confirmata, dividunt inter se per choros, aut turnos beneficiorum in suis mensibus vacantium collationes, potest Episcopus cum est in turno, uti alternativam: scilicet si divisio facta sit per hebdomadas, aut dies. num. 586. Si Episcopi in collatione, aut alia quavis dispositione beneficiorum vacantium in mensibus Apostolicis, aut aliorum quomodolibet Sedi Apostolicæ reservatorum Sedi Apostolicæ reservatorum se intromiserint, aut quominus provisiones, & gratiæ Sanctitatis suæ de illis debitum effectum consequantur, quomodocumque impedimentum appoverint, eo ipso alternativæ beneficio, & usu privantur, collationisque ejus prætextu factæ, irritæ sunt, & nullæ. n. 587.

§. VII.

De forma servanda in beneficiorum provisione.

77. Tenetur Episcopus habita notitia vacationis alicujus Ecclesiæ, statim idoneum ponere Vicarium cum congrua fructuum ejus arbitrio designanda, qui onera illius sustineat, donec de Rectore provideatur; licet collatio, seu nominatio ad quoscunque alios spectet. Porro Episcopus, & qui Juspatronatus habet, intra decem dies, vel aliud tempus ab Episcopo præscribendum, idoneos aliquos Clericos ad regendam Ecclesiam coram deputandis examinantibus nominat: vel per edictum publicum intra terminum decem dierum vocentur qui examinari volunt; terminus autem 10. dierum poterit ab Episcopo per alios 10. prorogari, & non ultra, aliter quidquid factum fuerit irritum erit. Terminus 20. dierum lapsus, nullum tenetur Episcopus ad examen admittere, licet possit, si velit. Tract. 28. cap. un. num. 589. 590. Transacto termino, si nullus ex oppositis descriptis idoneus reperitur, vel nullus descriptus sit, tunc Episcopus sine novo concursu poterit querere idoneum, eique vacantem Parochialem conferre; nec tenetur ultra 10. primos dies expectare, si unus tantum adscribitur, & idoneus inveniatur, sed poterit ei beneficium conferre. n. 191.

78. Examinatores Synodales in Dioecæsana Synodo designandi sunt ad minus sex, qui perdurant, donec in sequenti Synodo alii designentur: & debent esse Magistri, seu Doctores, aut Licentiatum in Theologia, aut Jure Canonico; vel alii Clerici etiam Regularis etiam ex mendicantibus, aut etiam seculares. Possunt examinatores designari per officia, designando v. gr. Vicarium Generalem, Pœnitentiarum, Magistralem, Priorem, &c. talis Conventus pro tempore. Tract. 28. cap. un. num. 592. 593. 596. Possunt examinatores aliquod stipendium pro labore accipere.

perè; num. 597. Si examen fiat ante terminum edicti elapsus nullus est, & consequenter provisio invalida est. Omnes etiam notorie digni debent examinari, ut valide eis Parochialis conferatur. Si examinatorum vota paria sint, Episcopus ad suffragandum accedere potest. num. 598. 599. Si ultra tres examinatores Synodales ad examen percursum ad Parochialem adhibeantur alii non Synodales, validum est examen: secus si duo tantum examinatores Synodales adhibeantur; exceptis tamen illis Parochialibus, quæ sine concursu providentur. n. 600. 601.

79. Sine concursu providentur. 1. Parochiales juspatronatus laicalis; excepto casu quo plures sint æqualiter præsentati, tunc enim examen per concursum inter ipsos fieri debet; & quando jure devoluto collatio beneficii juspatronatus ad Episcopum attinet. 2. Beneficia Parochialia resignata ad favorem in manibus Pontificis. Tract. 28. capit. unico num. 602. 3. Beneficia vacantia ex permutatione; examinandi tamen sunt quando fit permutatio beneficii simplicis cum curato, vel curati minoris populi cum curato majoris. 4. Parochialis unita Dignitati, aut Canonici, quia sapit conditiones Canoniciatus de cujus natura est, ut sine concursu conferatur. Idem dicendum de beneficio curato, quod est vere dignitas, aut in Ecclesia Collegiata exercetur per Canonicos, aut hebdomadariam. Poterit tamen Episcopus Canonicos, seu alios ad curam animarum deputatos examinare. 5. Parochiales Monasterio subjectæ, vel de ejus mensa, licet per seculares administrantur. 6. Beneficia Regularia, quæ ipsis Regularibus conferuntur cum non sint perpetua, & ad solam Monasterii designationem conferantur. 7. Vicariæ perpetuæ parochialium unitarum. Et solum ad præsentationem illorum, quorum dignitatis Parochialis est unita, instituendi sunt Vicarii, licet prævio examine, si idonei reperti sint. 8. Parochiales acquiruntur per regressum. 9. Parochiales, quæ sunt tam exigui redditus, ut nullus sit, qui examini se subiciat ob ejus acquisitionem; vel si ob factiones graves rixæ timeantur. nu. 603. 604.

80. Ad provisionem beneficiorum simplicium, nec requiritur citatio per edictum, nec concursus, sed tantum quod conferens sciat, illum cui confertur esse idoneum; nec requiritur examen. Hæc tamen intelligenda sunt de beneficiis simplicibus, quæ sunt de libera Episcopi collatione; nam si sint de iis, ad quæ Patroni præsentant, & nominant, nequeunt præsentari, aut nominari nisi prævio examine institui, aut admitti. Tract. 28. cap. un. num. 605. Examen, & approbatio hic requisita alia non est, quam quod sufficit ad Ordines recipiendos. Beneficia patrimonialia, etsi simplicia sint, per concursum providentur. num. 606. Tempus a jure concessum Ordinariis Collatoribus ad providendum qualibet beneficium est semestris. Quando provisio Parochialis ad Papam, vel alios spectat, debet intra quatuor menses personam magis idoneam prævio concursu eligere, & electam illis significare. Tempus ad conferendum darum incipit computari ab instanti scientia vacationis. Etiam Patronis Ecclesiasticis datur semestris ad præsentandum; Patronis vero laicis conceditur tantum quadrimestre a momento notitiæ habite. Si Patronus sit Princeps, aut Rex, etsi vacationis notitiam habeat, quadrimestre ad præsentandum datum non currit. Similiter non currit semestris in beneficiis devolutis; & ideo post devolutionem habet Superior ad quem spectat sex menses ad providendum. n. 607. 608.

81. Condiciones a jure pro omnium beneficiorum valida provisione requisitæ sunt. Prima. Quod provisio beneficii sit libera, hoc est absque ulla coactione. Secunda. Quod beneficium conferatur pure, hoc est sine ulla conditione. Tertia. Quod collatio seu provisio fiat palam, hoc est coram testibus si de dignis, quibus probari possit. Occulta autem provisio in foro quidem interno valida est; in foro tamen externo, & maxime

me in provisione Pontificis requiritur scriptura, ut possessio accipiatur; aliis sine literis plumbatis nulla est. Quarta. Quod provisio fiat sine diminutione; unde nulla est beneficii provisio, si Episcopus ex illo aliquid sibi, cognatis, vel aliis reservet. Quinta. Quod provisio sit perpetua, hoc est non ad determinatum tempus; cum hoc sit de essentia beneficii. Sexta. Quod sit certa, & non sub dubio; nec simul idem beneficium duobus conferatur. Septima. Quod beneficia conferantur gratis, hoc est nullo previo contra dero oneroso, aut conventionis; alioquin simonia committitur. Tract. 28. cap. un. num. 609.

§. VIII.

De beneficiorum vacatione, eorumque extinctione.

82. Pluribus modis beneficia vacant; nempe per obitum beneficiarii, per beneficii resignationem, per permutationem, per contractum matrimonii, per Professionem religiosam, per affectationem alterius beneficii incompatibilis, per promotionem ad Episcopatum, Abbatiam, aut Prelaturam Ecclesie Collegiate jurisdictionem quasi Episcopalem habentem, & per commissionem gravium criminum. Beneficii vacatio datur quando omni possessore beneficium desinitur. Beneficiorum vacatio alia est de jure, & de facto, scilicet vel morte naturali beneficiarii, vel resignatione ejus qui verum jus, & possessionem habet beneficii: alia de jure, & non de facto, cum scilicet Beneficiarius ex dispositione juris ob aliquod impedimentum, vel crimen beneficium obtinere nequit, & tamen illud possidet, licet injuste: alia de facto, non de jure, cum scilicet aliquis injuste privatur beneficio, quod legitime possidet. Tract. 28. cap. un. num. 611.

83. Primus & potissimus vacationis modus est, per mortem naturalem Beneficiarii, ita quod etiam si resurgeret a mortuis amplius beneficium non recupe-

raret. Morte tamen non vacat beneficium unum alteri; vel de mensa Prælati, Dignitatis, aut Capituli; & quando beneficium situm est in Ecclesia non numerata. In Parochialibus unitis perpetuo Monasterii Mendicantium, debet ad nominationem Superiorum deputari unus ex ipsis Regularibus; qui licet ad nutum Superiorum sit amovibilis, tamen ab Episcopo prævio examine approbandus est. Tract. 28. cap. un. num. 612. 613. 614. *Renunciatio* (sub quo nomine venit etiam resignatio, & cessio,) est voluntaria beneficii dimissio coram Ordinario legitime facta. Alia est expressa, alia tacita. Expressa est quæ expressis verbis fit: tacita, quæ ex juris dispositione inducitur, absque expressis verbis per positionem actus contrarii retentioni beneficii; ut per Matrimonium, Professionem religiosam, &c. Resignatio expressa subdividitur in simplicem, seu puram, per quam beneficium absque ulla conditione deponitur; & conditionalem, per quam sub aliqua conditione dimittitur; v. gr. sub conditione quod alicui determinatæ personæ conferatur; vel quod si alicui fructus beneficii reserventur, vel quod pensio quotannis solvatur. n. 615.

84. Resignationes seu renunciaciones conditionatas solum summus Pontifex admittit. Tract. 28. cap. un. num. 616. Ex 12. causis potest Episcopus resignationes admittit. Prima. Si Beneficiarius sit senex. Secunda. Si sit infirmus, & valetudinarius. Tertia. Si est corpore impeditus ita quod officium debite præstare non possit, ut si sit leprosus, lunaticus, paralyticus, apoplecticus, vel morbo gallico infectus. Quarta. Si est corpore vitiatum v. gr. claudus, surdus, mutus, vel notabiliter deformatus. Quinta. Si sit homicida, simoniacus, adulter, concubiniarius, sodomitica, aut alia crimina commiserit, ob quæ possit beneficio privari. Sexta. Si est Conjuris Ecclesiasticis irretitus, quarum absolutio non facile obtinere possit. Septima. Si nequeat, aut non debeat beneficio deservire. Octava. Si plura beneficia incompatibilia obtinuit, vel

vel quorum quodlibet sit ad congruam sustentationem sufficiens. Nona. Si ad aliud beneficium cum primo incompatible sit assumptus; & in hoc casu resignatio est necessaria. Decima. Si Professionem Religiosam mox emissurus sit. Undecima. Si Matrimonium proxime contracturus sit. Duodecima. Si ob capitales inimicitias non potest, aut non audet in loco beneficii residere. Capitales autem inimicitie dicuntur quæ inferunt periculum vite, amissionis bonorum, famæ, honoris. Renunciaciones puræ in manibus Episcopi aliter factæ nullæ sunt. n. 617.

85. In his renunciacionibus tres conditiones servandæ sunt. Prima. Quod si Beneficiarius est in Sacris constitutus, debeat aliunde habere unde decenter vivat. Secunda, ne beneficia resignata conferantur suis, aut dimittentium consanguineis, affinitibus vel familiaribus, etiam per fallacem circuitum multiplicatarum in extraneos collationum, sub pena suspensionis a collatione, institutione, & electione beneficiorum, donec a Pontifice absolvantur. Tertia, ne successores in beneficiis a resignantibus verbo, nutu, aut signis designentur; nec promissio aliqua, aut intentio inter ipsos, & Collatores, aut præsentatores intercedat. Ita ex Conclit. S. Pii V. quæ utique ubi recepta est, obligat, & affectat omnes. Tract. 28. cap. un. nu. 619. Prohibito ne conferantur beneficia resignata consanguineis Ordinarii, aut resignantis extenditur usque ad quartum gradum exclusive. Potest Episcopus beneficia resignata familiaribus sui Vicarii conferre. n. 620.

86. Si beneficium sit Parochiale, seu personale residentiam requirens non admittit ejus renunciatio, nisi saltem per tres annos ei beneficiarius intervenerit. His transactis omnia beneficia, etiam reservata renunciari possunt, & eorum renunciaciones ab Ordinario admitti. Cæterum si beneficia sine jurispræsentatione, renunciari, & resignari non possunt, nisi accedente Patroni consensu. Etiam si fit beneficium ad cuius titulum

quis ordinatus fuit, si aliunde habeat unde decenter vivat; & id in resignatione exprimitur, potest coram Ordinario resignari. Beneficium litigiosum, lite pendente, resignari non potest. Beneficium quo quis ob delictum privandus venit, potest antequam privetur licite resignari; etiam in favorem tertii, immo etiam cum reservatione pensiois. Cæterum si ipso jure privatus est, nequit beneficium resignare, aut permutare. Si privato exigat saltem sententiam declaratoriam criminis; resignatio quidem valida erit, sed irritanda, ac si a puncto commissi criminis declaratur invalida. Tract. 28. cap. un. num. 621.

87. Ordinarius, qui potest renunciaciones admittit est ille solus, qui potest beneficia conferre, ut sunt Romani Pontifex pro toto Orbe; Legatus a latere, Episcopus, & alii Episcopalem jurisdictionem habentes, & Capitulum Sede vacante, quicquid intra limites suæ jurisdictionis. Vicarius Episcopi, nisi habeat speciale mandatum non valet renunciaciones admittit. Tract. 28. cap. un. num. 622. Ordinarius debet acceptare renunciacionem, alioquin resignans non amittit jus beneficii. Nequit Ordinarius acceptare renunciacionem cum regressu, vel ingressu, quia continet simoniam confidentialem. Poterit tamen eam acceptare summus Pontifex cum sit tantum de jure humano inducta talis simonia. Si resignans sit infirmus, debet supervivere saltem viginti dies post acceptatam resignationem, computandis de momento ad momentum; alter ceterum beneficium vacare per obitum, & non per resignationem: quod juxta proximam extenditur etiam ad resignationes bene valentium. Resignatarius debet acceptare beneficium ex vi resignationis collatum, aliis resignans non amittit jus in beneficium; & ideo usque ad possessionem resignatarii manet resignans in administratione beneficii. n. 623.

88. Novitii nequeunt renunciare beneficia, nisi juxta formam a Tridentino præscriptam pro renunciacionibus ab

ipsi faciendis. Tract. 28. cap. un. num. 624. Ex Conflit. Greg. XIII. omnes renunciationes de quibuscunque beneficiis, & super eis provisiones, (si in manibus Papæ fiant,) & beneficia citra montes existant, intra sex menses; si vero ultra montes existant, intra novem menses debent publicari. Si in manibus Legati a latere, Episcopi, aut alterius collatoris ordinari resignatio fiat extra curiam, tenetur collator intra mensem vel resignationem admittere, vel rejicere; & si illam admittit, intra idem tempus negotium abolvere, alioquin beneficium ad Sedem Apostolicam devolvitur. Resignatarius vero intra tres menses a die sibi factæ provisionis tenetur eam publicare, & beneficii possessionem accipere. Publicatio faciendâ est in Ecclesia ubi situm est beneficium. Si beneficium sit rurale, publicatio fiet in Ecclesia intra cujus limites continetur, & in Cathedrali. Fieri debet inter Missarum solemnia, & affigi ad valvas Ecclesiæ. nu. 624.

89. Beneficiorum permutatio est mutua, & reciproca beneficiorum resignatio, quæ ad invicem inter permutantes fit. Per renunciationem, causa permutationis beneficia vere, & proprie vacant, si permutatio fiat in manibus Ordinarii; & ideo renuncians ad illud redire non potest, sine nova collatione; etiam si permutatio effectum non habeat: Si vero fiat in manibus Papæ, redire potest ad suum beneficium ipse permutans, si permutatio sine sua culpa effectu careat; quia tunc jus non auertur a resignante. Tract. 28. cap. un. num. 627. Ad licitam permutationem. 1. requiritur quod beneficium sit proprium; unde qui solum habet jus ad rem, permutare nequit nec cum habente idem jus, nec cum habente jus in re. Item qui solum habet expectativas a Pontifice, vel intra certum tempus beneficium dimittere debet, permutare non potest. n. 628. Secundo. Requiritur causa sufficiens examinanda ad Episcopum, aliter permutatio erit nulla. 629.

90. Erit autem causa sufficiens si per-

mutatio cedat in utilitatem, & necessitatem Ecclesiæ. Cæterum si permutatio fiat ob solum terrenum commodum, nullo habito respectu ad divinum cultum, & animarum salutem, nulla erit, & simonice peccatum fiet. Advertendum tamen quod loci intemperies, ex qua beneficiario accidunt infortitates, aut adversa valetudo; nec non inimicitie, aut alia gravia damna corporalia, vel spiritualia, ratione loci, aut beneficii contingunt, aut prudenter timeri debent, sunt sufficientes causæ ad admittendam permutationem: & sufficit quod aliqua ex prædictis causis occurrat saltem ex parte unius, dummodo ex parte alterius, Ecclesia notabile damnum non patiat. Immo quælibet causa, quæ pecunia non fit, aut pecunia compenletur, erit sufficiens ad cobonelandam permutationem. Tract. 28. cap. un. n. 629.

91. Requiritur. 3. Ad licitam, & validam permutationem, quod propria auctoritate non fiat, sed debet fieri auctoritate Pontificis, aut Ordinarii habentis jus conferendi, institutiendi, & amovendi beneficiarium a simili beneficio. Tract. 28. cap. un. n. 631. Si collatio ad duos Episcopos pertineat, utriusque consensus requiritur. Si permutatio faciendâ sit cum reservatione pensionis, solus Pontifex ad id facultatem concedere potest. Requiritur insuper consensus non solum eorum, ad quos collatio, & electio pertinet, sed etiam Patronorum. 4. Requiritur quod permutatio sit libera, non vero metu, aut dolo extorta. Si autem metu gravi extorqueatur erit quidem valida, sed arbitrio ejus qui metu passus est, rescindi potest. n. 632. 633. 5. Denique requiritur, quod beneficium permutationis causa resignatum, conferatur soli compermutanti, aliter collatio erit nulla. Si permutans infirmus sit, debet saltem 20. dies supervivere, aliter per obitum beneficium vacare cœtur. num. 634.

92. Omnia beneficia aliquibus exceptis permutari possunt, de legitimi Superioris licentia. Extenditur hæc asser-

110

tio ad beneficia juris patronatus, si adfit Patroni consensus: item ad beneficia commendata in perpetuum, & etiam ad commendata ad tempus, ex Superioris commendantis auctoritate; verum beneficia commendata cum sint reservata, coram Summo Pontifice permutanda sunt: Item ad beneficia manualia, scilicet non in perpetuum, sed ad nurum conferentis collata, si cum aliis similibus commutentur: & tandem ad permutationem unius beneficii cum pluribus, quando plura simul auctoritate Ordinarii haberi possunt. Tract. 28. cap. un. num. 635. Contra beneficium litigiosum permutari non potest: nec beneficium certum, & determinatum unum alteri beneficio, quia per unionem extinguitur titulus illius quod alteri unum fuit, & idem factum cum eo; si enim fit unio beneficii incerti, v.g. beneficii primo vacaturi, aut uniti sub conditione quod per cessum, vel recessum vacet, poterit permutari; quia ad illud determinate jus questitum non est. Si permutationis causa in favorem fiat resignatio coram summo Pontifice cum narrativa unionis, tunc suspenditur unio pro illa vice: Item permutare non possunt, qui habent expectativas a Pontifice, cum non habeant jus in beneficium, sed tantum ad beneficium: Item permutari nequeunt beneficia certa cum fictis: nec beneficia Pontifici reservata, coram Ordinario, aut beneficia inæqualia reservata pensione. num. 636. 637. 638.

93. Beneficium pingue cum tenui permutare, si omnino sincere, & sine fraude fiat, licitum est; communiter tamen talis permutatio fraudolenta reputatur, quod ex circumstantiis cognosci potest; ut si avunculus permutaret beneficium suum pingue cum tenui nepotis, aut alterius consanguinei, vel morti proximus cum amico, vel senex cum juvene. Tract. 28. cap. un. n. 639. Licet ex jure communi necessarium non sit, quod qui coram Pontifice causa permutationis resignat, debeat mentionem facere aliorum beneficiorum quæ possidet, & cujus sint con-

ditionis; id tamen ex stylo Curie Romanæ observandum est. n. 640. Ex jure nullum est determinatum tempus intra quod Ordinarius debeat permutata beneficia conferre, & ipsi permutantes facere permutationem, poterit tamen superior Ecclesiasticus inferiores cogere, ut intra determinatum tempus permutationem absolvant, alias ipse perficiet. Securius est quod permutantes simul permutationem faciant, ne verificetur quod eorum aliquis simul duo habeat beneficia: valebit tamen permutatio, etiam si traditiones diverso tempore fiant. num. 641.

94. Per Matrimonium legitime contractum per verba de præenti, licet non dum consummatum, ipso facto, vacat quodcumque Ecclesiasticum beneficium a contrahente habitum, & simul amittit alia jura, quæ ad quodcumque aliud beneficium habeat. Immo etiam si Matrimonium illud non consummatum, per uxoris Professionem religiosam dissolveretur, adhuc ad beneficium redire non possit sine nova collatione. Cæterum quando conjuges, (si senes sint,) vocaverit castitatem: vel, (si juvenes sint,) uxor Religionem ingrediatur, & maritus vocaverit castitatem perperam, poterit ipse beneficia obtinere. Idem dicendum de conjugato, qui ob uxoris adulterium legitime ab ea separatur, & ob id ad Ordines promovetur. Solum tamen Pontifex dispensare potest cum conjugato, ut beneficia obtineat, & obtenta retineat. Tract. 28. cap. un. n. 642. 643. Si Clericus Matrimonium irritum contrahat, quacunque ex causa invalidum sit, non amittit pro facto beneficium, sed requiritur sententia judicis saltem declarativa criminis, si hoc adfit. nu. 646. Beneficium quodcumque Ecclesiasticum vacat, a puncto quo Clericus in aliqua Religione veram, & solemnem Professionem emittit, immo etiam per tacitam Professionem. n. 649.

95. Sunt quædam beneficia inter se compatiblea, & quædam incompatiblea. Illa ex jure incompatiblea sunt, quæ

X x 2

sun-

fundatione, aut consuetudine requirunt personalem residentiam in Ecclesiis, ubi sita sunt: & hujus generis sunt. Primo. Omnia beneficia Parochialia, seu curam animarum habentia. Secundo. Quæ officia, Dignitates, & Personatus dicuntur; ut sunt Patriarchatus, Archiepiscopatus, Episcopatus, Decanatus, Archidiaconatus, Archipresbyteratus, Abbatias, Prioratus, & quævis aliæ Præposituræ, & Administrationes perpetuæ. Tertio. Canonicatus, & portiones in Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis. Sunt etiam alia quædam incompatibilia non quidem ex se, sed ratione alicujus conditionis. Beneficia simplicia ex consuetudine compatibilia sunt, quia personalem residentiam non exigunt, nec ullum habent in Ecclesia servitium, quod commode per substitutos exequi non possit. *num. 653.*

96. Ex jure divino non habetur decretum expresse prohibens pluralitatem beneficiorum. *Tract. 28. cap. un. num. 653.* Pluralitas beneficiorum incompatibilium secundum se accepta, jure naturali prohibetur: Si vero sub conditione utilitatis, & necessitatis Ecclesiæ accipiatur, jure naturali licita est. Per jura antiqua Sacrorum Canonum Præbendarum pluralitas prohibita fuit; & contra hanc prohibitionem adest contraria consuetudo. An autem ista consuetudo ita sit introducta, quod vim habeat jura antiqua abrogandi, adhuc inter Juristas controversum est. *num. 659.* Hoc ipso quod Clericus unum beneficium incompatible cum alio, seu personalem exigens residentiam obtinet, primum vacat; & si utrumque simul habere præsumpserit, utroque privatus remanet. *num. 664.* Non solum vacat primum beneficium per ademptionem secundi curati, sed etiam per ademptionem simplicis residentiam preciam requirementis. Quare nullus potest obtinere duos Canonicatus, aut Portiones; vel Canonicatum, aut aliud quodcumque beneficium simplex ad sustentationem sufficiens, & Parochiam. *num. 665.*

97. Sine causa dispensatus a Papa ad

pluralitatem beneficiorum incompatibilium tutus in conscientia non est; bene vero si dispensatus fuit cum aliqua ex prædictis causis. *Tract. 28. cap. un. num. 666.* Si beneficia singulariter sumpta insufficientia sint ad congruam sustentationem, possunt plura usque ad congruam sustentationem obtineri. At nequit quis licite aut valide obtinere plura beneficia simplicia, quorum quodlibet sit sufficiens ad ejus decentem sustentationem: ideoque per consecutionem secundi, ipso facto, vacat primum. Illud autem beneficium sufficiens Clerico sustentando censetur, quod ipsi, & cuius sufficit: & sub hoc comprehenditur quod possit patrem, matrem, sorores, nepotes, filios, etiam spurios alere, hospites, & peregrinos excipere. Habenda est etiam ratio conditionis persone, beneficii temporum, & locorum, arbitrio viri prudentis. *num. 667. 669. 670. 671.* Si beneficiorum pluralitas sit jure naturæ prohibita, nec ipse summus Pontifex potest in ea proprie dispensare. Potest tamen declarare an sit, vel non sit jure naturæ prohibita, ob causas eam honestantes; & data declaratione, quod non sit jure naturæ prohibita, tunc plura beneficia uni conferre valet. Si sit tantum jure Canonico prohibita, poterit etiam sine causa in ea valide dispensare, cum causa vero, etiam licite. *num. 672.* Nec Episcopus, nec Legatus a latere in pluralitatem beneficiorum dispensare possunt, cum utrumque personalem residentiam exigat; immo neque in pluralitate beneficiorum simplicium, si sint uniformia, & sub eodem tecto, seu Ecclesiæ; bene vero si difformia sint, licet sub eodem tecto; dummodo quodlibet sit insufficientis ad congruam sustentationem. *num. 673.*

98. Per promotionem ad Episcopatum vacant omnia beneficia: quod extenditur etiam ad pensiones, & ad facultatem illas transferendi. Non tamen vacare censetur nisi post adeptam Episcopatus pacificam possessionem, excepto casu quo Summus Pontifex in confirmatione Episcopi expresse jubeat quod sta-

tum

tum beneficia vacent. Per promotionem ad Episcopatum existentem in terris infidelium, cujus possessionem accipere nequeat, quales sunt Episcopatus titulares, beneficia non vacant. Idem dicendum de Episcopo, qui non recipitur a populo, nec permittitur recipere fructus Diocesis. *Tract. 28. cap. un. num. 675. 676.* Etiam si Episcopus electus statim consecratur, non vacant beneficia, nisi post adeptam pacificam possessionem. *num. 677.* Vacant etiam omnia beneficia per promotionem ad Abbatiam, tam secularem quam Regularem, post ejus pacificam possessionem, si talis Abbatia, seu Prælatura habeat jurisdictionem quasi Episcopalem, si vero talem jurisdictionem non habet, minime vacant beneficia. *num. 678.*

99. Ultimus vacationis modus est per privationem beneficii ob crimen aliquod a beneficiario perpetratum. Quando pena privationis per sententiam judicis est imponenda, potest ipse Clericus interim beneficia valide, & licite in favorem tertii resignare, quousque per tres sententias conformes privetur. Si vero ipso jure pena privationis imponatur, ea resignare non valet; tunc enim post sententiam declarationem criminis infirmantur omnes resignationes, & transactiones beneficiorum, aut fructuum a tempore commisi criminis factæ. Beneficia, quæ ipso jure vacant, possunt impetrari ante ullam Judicis condemnationem, & absque monitione facta possident; & sufficit post impetrationem manifestare causam vacationis, si privatus se objicit. Qui est ipso jure privatus, non facit probabiliter fructus suos a tempore delicti; sed debet in conscientia eos restituere: secus qui privandus est. Moriente eo, qui ob crimen est ipso jure beneficio privatus, non vacat beneficium per mortem, cum antea per delictum vacaverit: si vero moriatur qui privandus erat, tunc vere beneficium ejus vacat per mortem. *Tract. 28. cap. un. num. 679.*

100. Primum crimen, ob quod Clericus ipso jure beneficio privatur, est

hæresis externa. Idem dicendum de Apostasia, & Schismate. Hæreticorum fautores, & receptores, nec non hæreticorum filii, & nepotes non sunt ipso jure privati, sed a Judice privandi. Præterea ipso jure vacant beneficia per præces hæreticorum obtenta. *Tract. 28. cap. un. num. 680.* Secundo, vacant ipso jure beneficia per crimen læsæ Majestatis humanæ. *num. 681.* Tertio, beneficia ejus qui Cardinale, aut Episcopum percussit, aut hostiliter infectus fuerit, vel cooperit, vel ad id auxilium dederit, vel ratum habuerit: & extenditur hæc pena ad filios, & nepotes dicta criminis in Cardinale committentis: & limitatur ad Episcopum confirmatum, non vero ad electum tantum; & præterea limitatur ad beneficia, quæ percussus obtinet in Ecclesiâ, ubi Episcopus præest. *num. 682.* Quarto, vacant beneficia percussus, aut occidens Rectorem suæ Ecclesiæ: limita ad beneficia in dicta Ecclesiâ obtenta. Idem dicendum de morte illata per assasium, & de eum recipiente; vel occultante. Idem docent Doctores de vulnerante, & offendente litigantes in Romana Curia, eorumque Judices, Advocatos, & Procuratores. Item de eo qui carceravit Clericum donec resignaret beneficium. *num. 683.* Quinto, beneficia falsificantis litteras Apostolicas, vel indebite retinentis scripturas spectantes ad Cameram Apostolicam, vel illas non restituentis, aut non revelantis. *num. 684.*

101. Sexto, beneficia committentis crimen sodomiz. Septimo, per violentiam ingredientis possessionem beneficii. Octavo, Beneficia per simoniam realem, aut confidentialem acquisita. *Tract. 28. cap. un. num. 685.* Nono, per apprehensionem possessionis beneficii collati a summo Pontifice, ante literarum expeditionem. Decimo, si privatus ad Ecclesiam Parochialem intra annum ad Sacerdotium non promovatur; vel si in ejus collatione non fuit servata forma a Tridentino præscripta. *num. 686.* Undecimo, omnia beneficia eorum, qui pro beneficiis obtinendis seipso pro alio examini supponunt,

nunt; vel annuas pensiones offerunt; vel pro aliis beneficia impetrant, ut sibi aliquid ab eis conferatur; vel impetrant pro seipſis cum intentione resignandi illa, reservata sibi pensione; vel non reservata, ad favorem tamen alterius. num. 687. Decimosecundo, vacant ipſo facto beneficia, si electus intra mensem a tempore presentatæ sibi electionis; vel a tempore sibi præſtito non consenserit electioni, & post consensum non petierit confirmationem. Decimotertio, vacant beneficia per alienationem rerum Ecclesiæ, vel ipſius beneficii, sine debita solemnitate. num. 688. Beneficiis per sententiam iudicis privari possunt, perjurii, blasphemii, ultra annum in excommunicatione inſordescens, perversores Clerici, concubinarij ter moniti, incendiarii, residere nolentes, banniti, adulteri, alearores, usurarii, & similia crimina committentes, num. 690. 691.

102. Quinque modis beneficia extinguuntur, vel alterantur: Suppressione, dismembratione, divisione, erectione Ecclesiæ in Parochialem Collegiatam, aut Collegiatam in Cathedralam, & unione. Beneficiorum tunc datur suppressio, quando beneficia alicujus Ecclesiæ ob diminutionem reddituum, & eorum insufficientiam ad tot Clericos decenter alendos ad minorem numerum reducuntur. Ut hæc suppressio licite fiat, debet adesse iusta causa; nempe reddituum diminutio rite probata. Episcopus & non alius debet in Cathedralibus, & Collegiatis ad Præbendas tenues, si fieri potest, aliqua beneficia simplicia unire; si vero hoc fieri nequeat, eas ad minorem numerum reducere potest, cum consensu patroni, si laicus sit. Tract. 28. cap. un. num. 692. 693. 694. Hanc suppressionem ex iusta causa Episcopus facere potest, etiam si Canonicorum numerus sit auctoritate Pontificis constitutus, vel confirmatus. Non potest tamen mensuræ suæ, aut Cathedralis, vel Collegiatæ fructus Præbendarum suppressarum applicare; bene vero illos dignitati, Capellæ, aut beneficio, aut singulis Canonicis annexere; vel earum redditus perpetuo applicare usui fabricæ Ecclesiæ n. 695.

103. Dismembratio in eo consistit, quod aliqua bona, fructus, seu redditus beneficii alteri applicentur, relicto intacto titulo beneficii. Ut licite, & valide fiat, requirunt eadem causæ, & solemnitates quæ pro rebus Ecclesiæ alienandis requiruntur. Nequit Ordinarius dismembrare beneficia curata, & ea unire beneficiis simplicibus; nec separare ab Ecclesiis Parochialibus beneficia simplicia illis unita. Tract. 28. cap. un. num. 696. Beneficiorum divisio nihil aliud est quam quod ex uno Beneficio, Canonicatu, aut Parochiali plura fiant: Quæ utique divisio ex iusta, & rationabili causa, servatisque conditionibus in rebus Ecclesiæ alienandis requisitis, licita est. num. 697. Quartus alterationis beneficii modus est per Ecclesiæ erectionem ad statum superiorem, ut cum Parochialis erigitur in Collegiatam, aut Collegiatam in Cathedralam; quod solus summus Pontifex facere potest. Verum erigere Ecclesiam simplicem in Parochialem, si adfit iusta causa, & necessitas, non excedit facultatem Episcopi. num. 698.

104. Quintus, & ultimus modus quo extinguuntur, vel saltem alterantur beneficia est unio quæ est Ecclesiarum, vel Beneficiorum ab Episcopo, vel alio Superiore facta æternis. Alia est temporalis, alia perpetua. Unio temporalis est quæ pro determinato tempore, V. G. ad aliquam vitam durat; perpetua vero quæ in perpetuum, & sine fine stabilitur. Utraque tribus modis fieri valet. Primo, si ex duobus beneficiis unum fiat. Secundo, cum una Ecclesia, seu Beneficium alteri subicitur; & tunc ejus cui unitur, fruatur privilegiis. Tertio, cum Ecclesiæ, vel beneficia æque principaliter vniuntur, & neutrum alteri subicitur, sed utrumque retinet suum gradum; & honorem, & idem minister utrique præſicitur. Tract. 28. cap. un. num. 699. Omnia beneficia cujuscunque sint generis uniri valent. Ut Ecclesiæ, & Beneficia uniri possint requiritur Ecclesiæ necessitas, vel utilitas; si autem sine causa, aut facta ex causa, etiam servata juris forma ab Ordinario fiat, nulla est ipſo jure n. 700. 105.

105. Ad beneficiorum unionem tria requiruntur. Primo, quod citentur omnes jurum interest in unione faciendâ, alias ex jure communi invalida est: Quod si beneficium Monasterio sit unitum, requirendus est consensus Superioris Regularis. Secundo, in beneficiorum unione debet exprimi eorum valor, scilicet tam Beneficii uniendi, quam ejus cui unitur. Tertio, si unio fiat a Legato, vel Episcopo debet exprimi, & cognosci causa unionis, aliter invalida est. Tract. 28. cap. un. num. 701. 704. 705. Probabilius est, non posse Episcopos hodie Beneficia unire, absque consensu Capituli Cathedralis. Si tamen Capitulum consentire nolit, & alias iusta causa adfit, potest Episcopus unionem perficere, vel Capitulum ad consentiendum compellere. Non est autem necesse quod Capituli consensus unionem præcedat. Potest etiam Episcopus, ubi talis consuetudo adest, absque Capituli consensu Beneficia unire. num. 702. 703.

106. Summus Pontifex potest omnia, & quæcunque Beneficia, tam majora, quam minorâ unire. Tract. 28. cap. un. num. 706. Etiam Episcopus spectato jure communi potest ex legitimis causis omnia suæ Diœcesis beneficia unire; & hanc potestatem habet etiam Episcopus confirmatus, nondum consecratus. Non solum valet Episcopus unire suæ Diœcesis Beneficia propriæ jurisdictioni subiecta, sed etiam Beneficia generaliter, vel specialiter Pontifici reservata, quia reservatio solum tendit ad collationem Beneficii; Unio autem fieri potest sine præjudicio collationis. num. 707. Potest Archiepiscopus suæ Diœcesis Beneficia unire sicut Episcopus, non tamen in suffraganeorum Diœcesibus Beneficia unire valet. nu. 708. Capitulum, sede vacante, potest Beneficia unire sicut Episcopus; dummodo per unionem nihil jurisdictioni Episcopali detrahatur; nec sibi Capitulum Beneficia uniat, num. 709. Abbates, alijque Prælati inferiores jurisdictionem quasi Episcopalem habentes, nequeunt in Ecclesiis sibi plene subiectis unionem facere, nisi ex speciali privilegio, aut consuetudine

immemorabili legitime præscripta. De unione Monasteriorum V. tract. sequi. Legatus a latere in Provincia sibi demandata Beneficia unire potest. num. 711.

CAPUT II.

De Horis Canonicis.

§. I.

De Horarum Canonicarum recitatione publica, & in communi.

107. **E**X jure Canonico in omnibus Ecclesiis Cathedralibus, Collegiatis, Regularibus, & Parochialibus est obligatio dicendi publice Officium divinum singulis diebus, nisi ex instituto proprio a Sede Apostolica approbato, ab hoc deobligentur. Verum in aliquibus Ecclesiis, ex consuetudine jam introducta, solum pro diebus festivis hoc observatur; vel totaliter ablata est hæc obligatio. Tract. 16. cap. 1. num. 3. Vbi consuetudo viget publicæ recitationis, sub gravi culpa tenentur earum Ecclesiarum Superiores curare, ne unquam Horæ Canonicæ omittantur; & si Superior neglexerit, ad hoc sub eadem obligatione tenentur alii de illius Ecclesiæ Choro. num. 4. Ex jure communi (quidquid sit de particularibus statutis, vel consuetudinibus:) nullus Religiosus particularis sub gravi culpa tenetur horas in Choro dicere. num. 5. Obligatio communis ad recitandum in Choro, seu publice divinum Officium, potest per solos Novitios sufficenter impleri. Debent ad satisfaciendum tali obligationi, quatuor ad minus Religiosi convenire, si commode fieri potest. Si in Monasterio non adfuit saltem quinque expediti, cessat hæc obligatio; nec infirmi, aut in eorum assistentia, aliisve gravibus obligationibus occupati computari debent. num. 6.

108. In publica recitatione servandus est ordo, locus, & tempus ab Ecclesiâ præscriptum; prout in consil. S. Rii V.

Quoad